

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

ගොවිජන සංවර්ධන අරමුදලේ 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන, ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට අරමුදලේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිති යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශ්වයන්ගේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදල අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධව පරීක්ෂා කිරීමේ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවූවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.
- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාලත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම් වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව්කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතුය. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් වීමට හැකිය.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව, සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5. මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.5.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත අංක 20 ප්‍රකාරව රු.මිලියන 4.87 ක් වූ පරිගණක මෘදුකාංග මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වෙනමම නොදක්වා දේපළ පිරිසත හා උපකරණ යටතේ දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී පරිගණක මෘදුකාංග වෙනම දැක්වීමට කටයුතු කරමි.	ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතය ප්‍රකාරව පරිගණක මෘදුකාංග වටිනාකම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වෙනම දැක්විය යුතුය.

1.5.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) අරමුදලේ ලෙජරය අනුව 2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ෆැක්ස් යන්ත්‍ර සඳහා වූ ක්ෂය වෙන් කිරීමේ වටිනාකම රු.310,450 ක් වුවද මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ එම වටිනාකම ශුන්‍ය ලෙස දක්වා තිබුණි.	ෆැක්ස් යන්ත්‍ර ක්ෂය වෙන්කිරීමේ වටිනාකම 2025 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරමි.	ක්ෂය වෙන් කිරීම වටිනාකම නිවැරදිව මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ දැක්විය යුතුය.
(ආ) පසුගිය වර්ෂ වලදී ජපන් යෙන් ආධාර වශයෙන් ලැබී ගොවීන් වෙත නැවත අයකර ගැනීමේ පදනම මත බෙදා දී ඇති රෝද 2 ට්‍රැක්ටර්, රෝද 4 ට්‍රැක්ටර් හා 2KR ජල පොම්ප වල වටිනාකමට අදාළව ගොවීන්ගෙන් වාරික ලෙස ලැබිය යුතු මුදල, ණයගැති ගිණුම හර කර උපලබ්ධි නොවූ තැන්පත් වාරික ගිණුම බැර කර තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එලෙස වාරික ලෙස ලැබුණු රු.මිලියන 6.13 ක මුදල සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආදායමට බැර කර තිබුණු අතර ණයගැති හා වාරික ගිණුමින් ඉවත් නොකිරීම නිසා එම ගිණුම් මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.	ජපන් යෙන් ආධාර වශයෙන් ගොවීන් වෙත ලබා දී ඇති රෝද 02 ට්‍රැක්ටර්, රෝද 04 ට්‍රැක්ටර් හා 2KR ජල පොම්ප ණයගැතියන්ගෙන් සමාලෝචිත වර්ෂය තුලදී ලැබුණු රු.මිලියන 6.13 ක මුදල ඉදිරියේදී අයහාරයට බැරකර සමුච්චිත ආදායමට ගැලපීම් කිරීමට නිලධාරීන් දැනුවත් කරමි.	ණයගැති වාරික ලැබීම් ණයගැති වාරික ගිණුමින් හා උපලබ්ධි නොවූ තැන්පත් වාරික ගිණුමින් ඉවත් කිරීම කළ යුතුය.
(ඇ) 2022 වර්ෂයේ දී ආරම්භ කර මේ දක්වා වැඩ අවසන් නොකළ තොරතුරු කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතිය වෙනුවෙන් දරන ලද රු.මිලියන 20.26 ක වටිනාකම, කෙරිගෙන යන වැඩ යටතේ ගිණුම්ගත නොකර යන්ත්‍ර සූත්‍ර යටතේ ගිණුම්ගත කිරීම නිසා යන්ත්‍ර සූත්‍ර එම වටිනාකමින් වැඩියෙන් හා කෙරිගෙන යන වැඩ එම වටිනාකමින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.	2025 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී තොරතුරු කළමනාකරණ මෘදුකාංග පද්ධතියේ සිදුකරමින් පවතින වැඩ යටතේ ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කිරීමට නිලධාරීන් දැනුවත් කරමි .	මෘදුකාංග පද්ධතිය වෙනුවෙන් දරන ලද වටිනාකම් නිවැරදිව ගිණුම්ගත කිරීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.

1.5.3 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම් හෝ වාර්තා

විෂයය	මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව වටිනාකම (රු.මි.)	අනුරූපී වාකර්ෂ අනුව වටිනාකම (රු.මි.)	වෙනස (රු.මි.)	කළමනාකාරිත්වයේ දැක්වීම	අදහස් නිර්දේශය
(අ) ජල ධාරා අත් පොත්	0.82	0.49	0.33	2025 වර්ෂයේ ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී වරද නිවැරදි කිරීමට අදාළ නිලධාරීන් දැනුවත් කරන ලදී.	ශේෂ අතර වෙනස හඳුනාගෙන නිරවුල් කළ යුතුය.
(ආ) මුදල් ශේෂය	424.44	425.09	0.65	ඉදිරියේදී මෙම වරද නිවැරදි කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා මෙන් නිලධාරීන් දැනුවත්කර ඇත.	අදාළ ශේෂ අතර වෙනස හඳුනාගෙන නිරවුල් කළ යුතුය.
(ඇ) රෝද 2 ට්‍රැක්ටර්, රෝද 2 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර්, රෝද 4 ට්‍රැක්ටර්, රෝද 4 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර්, 2KR ජල පොම්ප	130.88	114.38	16.50	2025 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කිරීමට කටයුතු කරන ලෙස නිලධාරීන් දැනුවත් කරන ලදී.	උපලේඛන ශේෂය හා මූල්‍ය ප්‍රකාශනය ශේෂ අතර වෙනස හඳුනාගෙන නිරවුල් කළ යුතුය.

1.6 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු මුදල්

1.6.1. ලැබිය යුතු මුදල්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන හා ගොවි සංවිධාන වෙත 2010 වර්ෂයේදී ආයතනයෙන් ලබාදී තිබුණු රෝද 02 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් හා රෝද 04 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් සඳහා වර්ෂ 10 ක කාලයක සිට අයවිය යුතු රු.මිලියන 3.94 ක මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	2010 වර්ෂයේදී ලබාදුන් රෝද 02 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් හා 04 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් දිගු කාලයක සිට පවතී.මේවායේ අමතර කොටස් හිඟතාවය නිසා බොහෝ යන්ත්‍ර උපකරණ භාවිතයෙන් ඉවත් කර ඇත.රෝද 04 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් සඳහා 2024.12.31 දිනට රු. මිලියන 0.35 ක් අයකර ගෙන තව දුරටත් අයකර ගැනීම සඳහා රු.මිලියන 2.52 ක මුදලක් පවතී. එම මුදල අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.රෝද 02 ට්‍රැක්ටර් ට්‍රේලර් මුළු වටිනාකම රු.මිලියන 2.35 වන අතර, 2024.12.31 දිනට රු.මිලියන 0.92 අයකර ගෙන ඇති අතර, රු.මිලියන 1.43 ක හිඟ මුදලක් පවතින බැවින්, මේ වන විට එම හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.	හිඟ මුදල් කඩිනමින් අය කර ගත යුතුය.

- (ආ) ජපන් යෙන් ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2006, 2008, 2010 හා 2012 වර්ෂවලදී ගොවීන්ට ලබාදී ඇති රෝද 02 ට්‍රැක්ටර් සඳහා අයවිය යුතු මුදල් 2015 වන විට අයකර ගත යුතු වුවත් රු.මිලියන 97.97 ක මුදලක් මේ දක්වා අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. 2006, 2008 හා, 2010 හා 2012 වර්ෂවලදී ලබාදී තිබූ රෝද 02 ට්‍රැක්ටර් සඳහා අයවිය යුතු මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරන අතර, 2024.12.31 දින වන විට රු. මිලියන 121.69 ක මුදලක් අයකර ඇත. තවදුරටත් අයකර ගත යුතු මුදල රු. මිලියන 97.97 ක් වේ. එම හිඟ මුදල් මේ වන විට අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී. හිඟ මුදල් කඩිනමින් අය කර ගත යුතුය.
- (ඇ) ණයගැති ශේෂය තුළ ඇතුළත් වර්ෂ 05 කට වැඩි කාලයක සිට අයවිය යුතුව පවතින රු. මිලියන 2.47 ක 2KR ව්‍යාපෘතිය ජල පොම්ප වාරික හා රු. මිලියන 9.99 ක රෝද 04 ට්‍රැක්ටර් වාරික ශේෂයන් මේ දක්වා අයකර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. 2024.12.31 දිනට ජල පොම්ප වටිනාකම රු. මිලියන 11.70 කින් රු. මිලියන 9.22 ක් ගෙවා ඇති අතර, රු.මිලියන 202.47 ක මුදලක් තවදුරටත් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතින අතර, රෝද 04 ට්‍රැක්ටර් වාරික 2024.12.31 දින වන විට රු. මිලියන 1.71 ක් අයකර ගෙන ඇති අතර, රු. මිලියන 9.99 ක හිඟ මුදල් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී. හිඟ මුදල් කඩිනමින් අය කර ගත යුතුය.

1.7 නීති රීති, රෙගුලාසි සහ කළමනාකරණ තීරණ ආදියට අනුකූල නොවීම.

නීතිරීති, රෙගුලාසි ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 97(2)(ඉ) හා ගොවිජන සේවා කොමසාරිස්ගේ අංක 439/92 හා 1992 අගෝස්තු 03 දිනැති චක්‍රලේඛය	2024 දෙසැම්බර් 31 දිනට ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන වෙතින් ලැබිය යුතු රු. මිලියන 15.67 ක් වූ සියයට 20 අක්කර බදු ආදායම් පනත ප්‍රකාරව අය කරගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ගොවිජන සංවර්ධන කාරක සභාව විසින් 2024 හා ඊට පෙර ලැබිය යුතු ආයතනවල මුදල් අරමුදල වෙත ලබා දීම සඳහා සිහිකැඳවීම් ලිපි යොමු කර එම මුදල් කඩිනමින් අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී.	අක්කර බදු ආදායම් කඩිනමින් අය කර ගත යුතුය.
(ආ) 2000 අංක 46 දරන ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 97(3) වගන්තිය	වගන්තියට පටහැනි වන සේ අරමුදලෙන් රු.මිලියන 1.69 ක මුදලක් ගොවිජන සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුවේ වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර හා හැඳුනුම්පත් මුද්‍රණ යන්ත්‍රයක් මිලදී ගැනීම සඳහා ගෙවා තිබුණි.	ගොවිජන සංවර්ධන අරමුදලේ 2024 අයවැය ඇස්තමේන්තුවේ පොදු වියදම් යටතේ වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර සහ හැඳුනුම්පත් මුද්‍රණ යන්ත්‍රය මිලදී ගැනීම සිදුකර ඇති අතර, එය ගොවිජන සංවර්ධන පනතේ 97(3) වගන්තිය ප්‍රකාරව සිදුකරන ලදී.	පනත ප්‍රකාරව අරමුදලේ මුදල් උපයෝජනය කළ යුතුය.
(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය			
(i) මු.රෙ. 633	මුද්‍රණාලාධිපතිගෙන් නොවිමසීමෙන් හා අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ගේ අනුමැතියකින් තොරව රු. මිලියන 2.79 ක් වටිනා උප පත්‍රිකා පොත් 11,840 ක්	රජයේ මුද්‍රණාලය ඇතුළුව ආයතන 12 මිලගණන් කැඳවන ලදී. ඒ අනුව රජයේ මුද්‍රණාලය ඇතුළු ආයතන 06 කින් මිල ගණන් ඉදිරිපත් කර තිබූ අතර, එහිදී අවම මිල ගණන් ඉදිරිපත්	මු.රෙ. ප්‍රකාරව රජයේ මුද්‍රණාලයෙන් අදාළ කුවිතාන්සි පොත් මුද්‍රණය කළ

		පෞද්ගලික මුද්‍රණ ආයතනයකින් මුද්‍රණය කරවාගෙන තිබුණි.	කරන ලද නිව් ආසිරි ප්‍රින්ටර්ස් ආයතනය තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු නිර්දේශය අනුව දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රසම්පාදන මණ්ඩලය විසින් අනුමැතිය ලබාදී ඇත.	යුතුය.
(ii)	මු.රෙ. 756	අරමුදල සතු ස්ථාවර වත්කම් මේ දක්වා සමීක්ෂණය සිදු කර නොතිබුණි.	2025 වර්ෂයේ අවසන් ගිණුම පිළියෙල කිරීමට පෙර ස්ථාවර වත්කම් වාර්ෂික සමීක්ෂණයක් සිදුකිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු යොදා ඇත.	මු.රෙ. ප්‍රකාරව වාර්ෂික සමීක්ෂණයන් සිදු කළ යුතුය.
(iii)	2020 අගෝස්තු 28 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 01/2020 හි මු.රෙ. 876(3)	ව්‍යවස්ථාපිත නොවන අරමුදල් වහාම ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අභෝගී කොට ඒවායේ මුදල් රජයේ ඒකාබද්ධ අරමුදලට බැර කළ යුතු අතර ව්‍යවස්ථාපිත නොවන අරමුදල් තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමට සාධාරණ හේතු ඇත්නම් පාර්ලිමේන්තු පනතක් මගින් නීතිගත කළ යුතු වුවත් මෙම අරමුදල සම්බන්ධයෙන් එසේ කටයුතු කර නොතිබුණි.	රාජ්‍ය මුදල් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2025.01.09 පැවති මුදල් අමාත්‍යාංශයේ පැවති සාකච්ඡාවේදී මෙම අරමුදල ව්‍යවස්ථාපිත අරමුදලක් බවත්, අරමුදලින් ඉටුකරන කාර්යයන් සඳහා ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රතිපාදන සලසන බව අදාළ පනතේ වගන්තිය සංශෝධනය කරමින් අරමුදල වසා දැමීමට කටයුතු කළයුතු බවත් සාකච්ඡා කර ඇත. ඒ අනුව ඉදිරි කටයුතු සිදුකිරීමට සැලසුම් කර තිබේ.	රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ හා මු.රෙ.ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ)	1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර වක්‍රලේඛය	මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන රු. මිලියන 120.06 ක් වන දේපල පිරියත හා උපකරණ වෙනුවෙන් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.	මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල දැක්වෙන රු. මිලියන 120.06 ක් වන දේපල පිරියත හා උපකරණ වෙනුවෙන් ඉදිරියේදී ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයක් නඩත්තු කිරීමට කටයුතු කරන බව දන්වමි.	වක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව වත්කම් ලේඛන නඩත්තු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.මිලියන 83.39 ක අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු.මිලියන 49.22 ක් විය. ඒ අනුව මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලයෙහි රු.මිලියන 34.16 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට අක්කර බදු ආදායම සියයට 82 කින් වර්ධනය වීම හා වියදම සියයට 40 කින් අඩුවීම හේතු වී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකායර්ක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පසුගිය වසරේ සිට පැවත එන රු.450,000 ක තොග උනතාවය සම්බන්ධ පරීක්ෂණ කටයුතු සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විටද අවසන් කර අලාභය අය කර ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	මෙම තොග උනතාවය 1996 වර්ෂයේ සිට ගොවිජන සංවර්ධන අරමුදලේ අවසන් ගිණුම්වල පෙන්නුම් කරන අතර, මේ පිළිබඳව පරීක්ෂා කර බැලීම සඳහා පත්කර ඇති කමිටුව විසින් මීට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගෙන් පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සුදුසු බව නිර්දේශ කර ඇත. මේ පිළිබඳව විනය අංශයද දැනුවත් කොට ඒ අනුව ඉදිරියේදී නිසි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.	පරීක්ෂණයන් සිදු කර අලාභයන් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන හා නිලධාරීන් වෙත අත්තිකාරම් ලෙස ලබා දී තිබූ රු.මිලියන 29.90 ක මුදල මේ දක්වා නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි	ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන සැපයුම වැඩි දියුණු කිරීම හා සංවර්ධනය, ගොඩනැගිලි උපකරණ නඩත්තු කිරීම, භෞතික සම්පත් සංවර්ධනය, අලෙවි ප්‍රවර්ධන කටයුතු, ගොවි ප්‍රජාව පුහුණු කිරීම සඳහා ලබාදුන් අත්තිකාරම් පියවීමට අදාළ පාර්ශවයන් දැනුවත් කර ඇති අතර, එය පියවීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරමි. තවද Agrarian Awards සඳහා ලබාදුන් අත්තිකාරම් මේ වනවිට පියවා අවසන් කර ඇත.	අත්තිකාරම් මුදල කඩිනමින් නිරවුල් කළ යුතුය.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂයේ ට්‍රැක්ටර් හා කෘෂි උපකරණ වෙන්දේසියෙන් ලද රු.මිලියන 6.33 ක ආදායම භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය නොකර අරමුදලේ රඳවාගෙන තිබුණි.	සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය කාර්ය සාධන වාර්තාවේ වෙන්දේසියෙන් ලද ආදායම ලෙස දක්වා ඇති රු. මිලියන 6.33 ක ආදායම ට්‍රැක්ටර් සහ කෘෂි උපකරණ වෙන්දේසියෙන් ලද ආදායම බව සඳහන් කරමි.	ට්‍රැක්ටර් හා කෘෂි උපකරණ වෙන්දේසි ආදායම භාණ්ඩාගාරයට ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.
(ඈ) ගොවි සංවිධාන/ කාන්තා ගොවි සංවිධාන /තරුණ ගොවි සංවිධාන සඳහා නව තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම සඳහා රු.9,000,000 ක අයවැය ඇස්තමේන්තු සකස් කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එම කාර්යය ඉටු කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	නිරීක්ෂණය නිවැරදි වේ.	අවශ්‍යතාවයන් නිවැරදිව හඳුනාගෙන අයවැය ලේඛනය පිළියෙල කළ යුතුය.

4. ගිණුම් කටයුතුවලට සහ යහපාලනය

4.1 අයවැය පාලනය

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා රු.මිලියනයක ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර තිබුණද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී එම කාර්යය නිම කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන 04ක ගොවි බැංකු හා ගොවිජන සේවා කාරක සභා සඳහා කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියක් නිර්මාණය කිරීමට රු.මිලියනයක ප්‍රතිපාදන වෙන්කර ඒ සඳහා කොළඹ, ගම්පහ,කුරුණෑගල හා අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්ක වල ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථාන වලට අනුයුක්ත ගොවිජන සංවර්ධන ප්‍රාදේශීය නිලධාරීන් කමිටු අංශය නියෝජනය කරමින් නිලධාරීන්,ගොවිජන බැංකු අංශ නියෝජනය කරමින් නිලධාරීන් සහභාගි වූ අතර,මෙම නියමු වැඩසටහන සඳහා වැය වූ වියදම් වලට අදාළ බිල්පත් මේ වන විට පියවා අවසන් කර ඇත. කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියට අදාළව 2024 ජූලි හා අගෝස්තු මාස වලට අදාළව පවත්වන ලද නියමු ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව හඳුනාගන්නා ලද ප්‍රායෝගික ගැටලු නිරාකරණය කිරීමෙන් අනතුරුව සියළු ගොවිජන සේවා කාරක සභාවලට අදාළව තොරතුරු පද්ධතියේ සජීවී මෙහෙයුම් හා පුහුණු වැඩසටහන් සිදුකිරීමට නියමිතය. ඒ අනුව තොරතුරු පද්ධතියට අදාළ සංශෝධනය හා වැඩිදුර සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු මේ වන විට සිදුකරමින් පවතී.	තොරතුරු පද්ධතිය නිර්මාණය කිරීමේ කටයුතු කඩිනමින් නිම කිරීම සඳහා කටයුතු කළ යුතුය.